

AD Wikènt INHOUDSOPGAVE

Gezondheidsdatabank Curaçao

pagina 14+15

Marianne Faithfull
nieuw gezicht Saint Laurent

pagina 16

Testrit met Porsche Macan

pagina 17

Bob Pinedo en de parels in zijn leven

pagina 18+19

Intel maakt 'slim shirt'

pagina 20

EA bevestigt Battlefield Hardline

pagina 21

Puzzels, Strip, Eten & Zo

pagina 22

Apple bevestigt overname Beats

pagina 23

SpaceX eerste

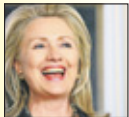
bemande ruimtevaartuig

pagina 23

IT-column

pagina 23

Biografie Hillary Clinton

nu al bestseller

pagina 24

Gezondheids

De internationaal bewezen beste methode om een gezondheidsdatabank op te zetten, is op basis van gezondheidsindicatoren. Dat geldt ook voor de gezondheidsdatabank Curaçao van het Volksgezondheid Instituut Curaçao (VIC), die 90 gezondheidsindicatoren telt. Van 62 van de 90 gezondheidsindicatoren, zijn de gegevens intussen beschikbaar. Een goed moment om VIC en de gezondheidsdatabank Curaçao een bredere bekendheid te geven bij de bevolking van Curaçao en de actoren in de gezondheidszorg.

Door Nathasja Hartog

Het Volksgezondheid Instituut Curaçao (VIC) maakt onderdeel uit van het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN). Het instituut is op 23 mei 2012 bij besluit van de Raad van Ministers ingesteld. Sinds juli 2012 is VIC operationeel en onder meer belast met onderzoek ten bate van de gezondheid en gezondheidszorg op Curaçao en het beschikbaar stellen van data om anderen in staat te stellen de kwaliteit, toegankelijkheid en financiële beheersbaarheid van de publieke gezondheidszorg te verbeteren en te versterken op basis van *evidence based* beleid, ofwel beleid gebaseerd op cijfers

en feiten. Tevens is VIC verantwoordelijk voor het opzetten, bijhouden en toegankelijk maken van de gezondheidsdatabank Curaçao. Binnen het ministerie van GMN heeft VIC een onafhankelijke positie; vanuit deze onafhankelijke positie werkt VIC (pro)actief samen met andere spelers in de gezondheidszorg zoals beroepsverenigingen van (para)medici, patiëntenverenigingen en de Uitvoeringsorganisatie Sociale Verzekering-bank (SVB).

Gezondheid

Gezondheid is een algemeen bekend, maar moeilijk te definiëren, begrip. In verschillende onderzoeken geven mensen aan

dat 'gezondheid' het belangrijkste is voor hun levensgeluk. Toch kan vrijwel niemand onmiddellijk een adequate beschrijving van 'gezondheid' geven. Voor veel mensen betekent gezondheid 'de afwezigheid van ziekte'. 'Niet ziek zijn' is in die opvatting dus gezondheid. Het is geen bevredigende definitie omdat veel ervaringen er niet mee verklaard kunnen worden. Sommige mensen met een ernstige ziekte, kunnen zich zeer gezond of vitaal voelen. Maar er zijn ook mensen bij wie na uitgebreid onderzoek zoals bloedonderzoek en scans, geen ziekte vast te stellen is, terwijl ze zich bepaald niet gezond of vitaal voelen. Door de Wereldgezond-

heidsorganisatie (WHO) is de definitie van gezondheid in 1946 al omschreven als 'een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en sociaal welbevinden en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijk gebreken'. Mensen zijn, vanzelfsprekend, primair zelf verantwoordelijk voor hun gezondheid. De overheid speelt hierin echter ook een cruciale rol. De overheid is als het ware hoeder van de volksgezondheid; zij moet prioriteiten stellen en de effecten van het huidige volksgezondheidsbeleid analyseren. Bij het analyseren van het huidige beleid, komen gezondheidsindicatoren goed van pas; maar wat zijn

Het kantoor van VIC aan het Molenplein achter het busstation.

FOTO NATHASJA HARTOG

WARWARÚ

Dorst is pas fijn als je die kan lessen.

MARTIE GINGER

AD Wikènt is een wekelijkse uitgave van ABCourant NV en wordt als bijlage van de zaterdageditie van het Antilliaans Dagblad verspreid.

ABCourant NV
Prof. Kernkampweg z/n
Willemstad, Tel. 7472200

Zelf gerapporteerde diabetes

In dit kader wordt dieper ingegaan op de gezondheidsindicator 'zelf gerapporteerde diabetes'. Deze gezondheidsindicator heeft op het moment een definitie en een tabel met relevante data. In de loop van 2014 zal hieraan een factsheet worden toegevoegd waarin naast relevante data ook achtergrondinformatie wordt gegeven over diabetes. Zelf gerapporteerde diabetes is gedef-

inieerd als het percentage personen van 18 jaar en ouder dat rapporteert ooit door een arts te zijn gediagnosticeerd met diabetes en te zijn getroffen door deze aandoening in de afgelopen 12 maanden. In de afbeelding is de prevalentie (hoe vaak het voorkomt) van zelf gerapporteerde diabetes op Curaçao weergege-

ven. Tien procent (9,7 procent) van de vrouwen van 18 jaar en ouder op Curaçao heeft diabetes en 8,6 procent van de mannen van 18 jaar en ouder heeft diabetes. Dit komt overeen met 6.362 vrouwen en 4.451 mannen. Wat opvalt, is dat lager opgeleide personen (16,8 procent) vaker diabetes blijken te

hebben dan hoog opgeleide personen (5,8 procent). Deze relatie is echter alleen bij vrouwen gevonden; informatie over deze relatie is terug te vinden in de Nationale Gezondheidsenquête 2013. In de factsheet wordt, naast bovengenoemde cijfers, achtergrondinformatie gegeven over (typen) diabetes, over

risicofactoren voor het ontstaan van diabetes en over bijkomende complicaties. Risicofactoren voor het ontstaan van diabetes zijn onder andere erfelijke aanleg, leeftijd, gebrek aan lichamelijke activiteit en verkeerde eetgewoonten. Erfelijke aanleg en leeftijd zijn helaas niet-modificeerbare risicofactoren, terwijl lichamelijke activiteit en eetgewoonten wel te modifieren zijn.

databank Curaçao

gezondheidsindicatoren? Voorbeelden van gezondheidsindicatoren zijn na te lezen in de kaders in dit artikel. Een gezondheidsindicator geeft cijfermatig inzicht in de gezondheidstoestand van de bevolking. Ook zijn er gezondheidsindicatoren die inzicht geven in de kosten van de gezondheidszorg.

'Best practice'-systemen

De afgelopen 25 jaar zijn op veel plaatsen en door een groot aantal internationale organisaties, waaronder de Pan American Health Organization (Paho), de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), de European Community Health Indicators (ECHI), de Caribbean Community (Caricom), de Centers for Disease Control and Prevention (CDC/USA) en de World Bank 'best practice'-systemen voor gezondheidsindicatoren ontwikkeld.

Een gezondheidsindicator bestaat meestal uit een definitie, een tabel met cijfers en in sommige gevallen een factsheet met naast cijfers ook achtergrondinformatie. De gezondheidsindicatoren worden ingedeeld in thema's. Doel is om op systematische wijze de gezondheid van (de) bevolking(en) in kaart te brengen, te analyseren en te vergelijken, prioriteiten te stellen, beleid te formuleren en verbetertrajecten op te starten.

Op Curaçao zijn de gezondheidsindicatoren geformuleerd binnen de thema's 'demografische en socio-economische factoren', 'mortaliteit' (dit is het sterftecijfer), 'morbiditeit' (dit is het ziektecijfer) en risicofactoren', 'gebruik en organisatie van de gezondheidszorg' en 'zorguitgaven'. Om een voorbeeld te geven: bij 'demografische en socio-economische factoren', kan gedacht worden aan indicatoren

Bij 'demografische en socio-economische factoren', horen fertiliteitsratio, geboortecijfer, jaarlijkse bevolkingsgroei en levensverwachting.

FOTO ANTILLIAANS DAGBLAD

als het aantal gezonde levensjaren, fertiliteitsratio, geboortecijfer, jaarlijkse bevolkingsgroei en levensverwachting. Bij 'morbiditeit en risicofactoren' gaat het om cijfers op het gebied van hartinfarcten, alle maligne vormen van kanker, artritis/reuma, borstvoeding, dementie, diabetes en drinkwatervoorziening. Niet alle cijfers zijn nog bekend, maar bijvoorbeeld over dementie is bekend dat dit bij 3,6 mensen op de 1.000 inwoners van Curaçao voorkomt. Verder is bekend dat 96 procent van de Curaçaoese bevolking toegang heeft tot schoon drinkwater.

De praktijk

In de praktijk blijkt het lastig te zijn de gezondheidsindicatoren met elkaar te vergelijken, omdat bijvoorbeeld definities voor dezelfde gezondheidsindicatoren verschillen. Om de vergelijkbaarheid te verbeteren, is in Europa in 1998 het European

Community Health Indicators (ECHI)-initiatief begonnen. De eerste versie van dit systeem is in 2005 in gebruik genomen en sinds die tijd is dit systeem van gezondheidsindicatoren al meerdere malen verbeterd en geactualiseerd. Binnen de Europese Unie (EU) zijn de gezondheidsindicatoren reeds goed vergelijkbaar, internationaal gezien is de ontwikkeling van een eenduidig systeem nog bezig. Meer informatie over het Europese systeem is te vinden op de website over EU-gezondheidsindicatoren van de Europese commissie. Omdat Curaçao, zoals reeds uit de Curaçao Health Study (CHS) van 1996 bleek, een Westers epidemiologisch profiel heeft, zijn de Europese gezondheidsindicatoren ook relevant voor Curaçao.

Gezondheidsdatabank

De gezondheidsdatabank Curaçao is opgezet uitgaande van de ervaringen van bovengenoemde (internationale) 'best practice'-systemen voor gezondheidsindicatoren. Op basis van deze systemen en rekening houdend met de specifieke situatie op Curaçao zijn door VIC 90 gezondheidsindicatoren gedefinieerd die het mogelijk maken de (kwaliteit van de) gezondheidszorg op Curaçao te monitoren en internationaal te vergelijken.

Gegevens voor 57 van deze indicatoren komen beschikbaar uit onderzoeken van VIC, zoals de Nationale Gezondheidsenquête. De gegevens voor de overige indicatoren komen uit andere bronnen zoals de SVB en andere zorgverzekeraars, zorginstellingen, het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), bevolkingsregister Kranshi en de

96 Procent van de Curaçaoese bevolking heeft toegang tot schoon drinkwater.

FOTO ANTILLIAANS DAGBLAD

afdeling Geneeskundige & Gezondheidszaken (G&Gz) van het ministerie van GMN. Het overzicht van de gezondheidsindicatoren wordt periodiek geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten en informatiebehoefte.

Op het moment is VIC bezig met het verzamelen van data voor 28 gezondheidsindicatoren; de nog niet beschikbare data van deze gezondheidsindicatoren wordt in de loop van 2014 ingevuld. De gezondheidsindicatoren worden periodiek geactualiseerd op basis van nieuwe data en informatiebehoefte. Het

nut van de gezondheidsdatabank is de beschikbaarheid van actuele informatie over de bovengenoemde thema's en de bijbehorende gezondheidsindicatoren. Zoals eerder vermeld, gebruikt de overheid de gezondheidsdatabank voor het 'evidence based' voeren en evalueren van beleid.

Het overzicht van de gezondheidsindicatoren voor Curaçao is terug te vinden op de VIC-website onder de gezondheidsdatabank en deels in dit artikel.

www.vic.cw

Thema's en indicatoren

Thema: demografische & socio-economische factoren.

Aantal gezonde levensjaren, bevolking onder armoedegrens, geboortecijfer, levensverwachting, sterftecijfer, totale bevolking naar geslacht en werkloosheid.

Thema: mortaliteit.

Kindersterfte, kraambedsterfte, neonatale sterfte en zuigelingensterfte.

Thema: morbiditeit & risicofactoren.

Acuut hartinfarct, artritis/reuma, beroerte (herseninfectie), infectieziekten, dementie en kinderen met ondervoeding.

Thema: gebruik van de gezondheidszorg.

Amputaties door diabetes, dialysepatiënten, medicijngebruik, mobiliteit, toegankelijkheid van zorg en ziekenhuisdagnames.

Thema: organisatie van de gezondheidszorg.

Aantal zorgverleners, beschikbaarheid medische technologieën, dekking zorgverzekering en vaccinatiegraad bij kinderen.

Thema: zorguitgaven.

Gezondheidszorguitgaven per capita, totale overheidsuitgaven gezondheidszorg en totale uitgaven aan gezondheidszorg.

Mortaliteit	
Kindersterfte	Het aantal sterfgevallen aan kinderen jonger dan 5 jaar (naaf bij overlijden in een bepaald jaar, per 1.000 levendgeborenen in een bepaald jaar.
Kindersterfte naar geslacht	Het aantal sterfgevallen aan kinderen jonger dan 5 jaar (naaf bij overlijden in een bepaald jaar, per 1.000 levendgeborenen in een bepaald jaar.
Kraambedsterfte	Het aantal sterfgevallen aan moeders 1-6 maanden na de geboorte van het kind (naaf bij overlijden in een bepaald jaar, per 1.000 moeders in een bepaald jaar.
Neonatale sterfte	Het aantal sterfgevallen aan kinderen jonger dan 28 dagen na de geboorte (naaf bij overlijden in een bepaald jaar, per 1.000 moeders in een bepaald jaar.
Overlevingssterfte	Standaardized door specifieke criteria of groepen (naaf bij overlijden in een bepaald jaar, per 1.000 moeders in een bepaald jaar.
Zuigelingensterfte	Het aantal sterfgevallen aan kinderen jonger dan 1 jaar (naaf bij overlijden in een bepaald jaar, per 1.000 moeders in een bepaald jaar.

De mortaliteitsindicatoren op de website van VIC.